

REPORTAGE

- Oprichting jongeren centrum Utopia: december 1969.
- Zondag 15 februari 1970 wordt de eerste disco-avond georganiseerd. DJ's: Jan van Loenen en Lou Fredrix.
- Utopia regelt tot en met 1989 veel concerten. Topacts: Thin Lizzy, Dizzy Men's Band, Long Tall Ernie, Herman

- Brood, Earth & Fire, Gruppo Sportivo, Golden Earring.
- Aandacht is er ook voor cabaret, films, quiz, lp-avonden, informatieve en (politieke) discussie-avonden.
- Op 7 juni 1990 volgt de definitieve sluiting van Utopia, dat in 1988 is omgedoopt in Zion.

Betekenis Utopia

Utopia: 'de naam van een ver dicht land, welks inwoners hun leven in wellustige en vadsige ledigheid doorbrengen; het zogenaamde Luilekkerland. Land der dromen. Een bedachte plaats waar alles goed en mooi is'.

Encyclo.nl

Bruisend centrum van creativiteit

Utopia. Decennialang een begrip in Elsloo en wijde omtrek. Bruisend centrum van én voor jongeren. Met dank ook aan een indrukwekkende reeks concerten.

door Frans Dreissen

Thin Lizzy, Shakin' Stevens, Golden Earring, Herman Brood. De lijst met bands die in de jaren zestig en zeventig in Elsloo hebben gespeeld is even lang als imponerend. De meeste groepen zijn gecontracteerd door Lou Fredrix. Met 'a little help from my friends', geeft hij toe. Jan Smeets - destijds Don Quichote - en Leon Ramakers met name. „Ik was hoofd amusement bij Utopia”, blikt Lou Fredrix dik veertig jaar later terug. „Ik was pas 16 toen ik de eerste contracten met bands sloot. Omdat ik nog niet volwassen was, moest ik mijn moeder en later mijn oudere broer laten tekenen.” Utopia was méér dan een jongerenvereniging. Eerder een bedrijf gerund dóór jongeren vóór jongeren. De start was moeizaam. Het vinden van onderdak een probleem. „Burgemeester Ed Meijer liet ons eerst drie, vier maanden spartelen”, herinnert Hub Meijers, de eerste voorzitter van Utopia, zich. „Nooit te snel toegeven aan een 'vreemd' verzoek”. Het was meteen een wijze les voor later, als burgemeester van Onderbanken. In december 1969 werd niettemin door de opgeschoten Elsloose jeugd een begin gemaakt. Eerst in het voormalige klooster. Enkele jaren en een heuse jongerenprotestmars later, vanuit het door de gemeente aangekochte Patronaat. Alle begin is moeilijk. Het gebrek aan geld om activiteiten te organiseren een makke. Maar daar werd iets creatiefs op gevonden. „Het startkapitaal werd bijeen vergaard door de uitgifte van zogeheten opvraagbare obligaties. Een idee van mijn broer Frans, die op de heao zat”, weet Lou Fredrix. „Kosten: vijf of tien gulden per stuk. Rendement gegarandeerd! Niemand overigens die ze ooit heeft verzilverd. En inmiddels zijn de obligaties verjaard.” Maar Utopia kon aan de slag. Met zijn disco-avonden en ook de culturele activiteiten. Lezingen met bijvoorbeeld Simon Vinkenoog. Cabaret, films ook. En discussieavonden.

De mensen van het eerste uur.

foto H. Jonker

den. „Een heel palet aan bezigheden voor jongeren”, zegt Fredrix. De grote bloei van Utopia kwam na de overgang naar het Patronaat. De tap daar stond juichend open, het geld stroomde binnen. Het eigen onderkomen bleek al gauw te klein voor de grote nationale en internationale bands die werden gecontracteerd. Vandaar de regelmatige uitstapjes naar het Maaslandcentrum waar wel 700 à 800 mensen een optreden konden bijwonen.

„Utopia was een fijne tijd. De vereniging werd gedragen door een grote groep van zowel werkende als studerende jongeren. Elk weekend minimaal 400 jongeren over de vloer. De Utopia-tijd is voor mij heel leerzaam en vormend geweest”, kijkt Hub Meijers terug. De reeks concerten was mooi en

memorabel. Maar het aller grootste succes van Utopia was volgens Lou Fredrix de samenwerking van een groep jongeren. „We hebben het allemaal zelf gedaan. We hebben geknokt voor het honk, gedemonstreerd, maar 's avonds ook de boel opgeruimd zodat de bejaarden een dag later weer konden kienen. We deden alles zelf. Van de inkoop van singles - in de beginperiode mocht

ik er één per week aanschaffen - tot en met de inkoop van het bier. Ieder had zijn eigen verantwoordelijkheid.” Voor de vriendenkliek was Utopia een praktische leerschool, die zich later uitbetaalde in vaak bestuurlijke functies. „Geef jongeren een kans om wat te ondernemen. Daag ze uit, prikkel de creativiteit”, luidt de boodschap van Fredrix. „En regel niet alles voor ze, zoals dat nu vaak gebeurt.” Utopia stopte, letterlijk én figuurlijk, in de kelder van het Maaslandcentrum in 1990. De oude ziel was verloren gegaan en inmiddels een heel andere generatie jeugd opgestaan. De medewerkers en bestuursleden van weleer, ruim 150 in getal, hebben morgen een reünie in het Maaslandcentrum. „Wij willen voordat wij deze wereld verlaten nog één keer bij elkaar komen”, zegt Lou Fredrix. Met muziek van Matchbox viert de nostalgie hoogtij en wordt teruggeblikt op een bijzonder tijdsgewricht. Utopia was geen utopie, maar het echte jongerenleven.

Schreeuw jongeren om aandacht en eigen plekje

Hub Meijers (toen 20 jaar), Jo Dohmen (19), Frans Fredrix (18) en Frans Beckers (19) staan aan de wieg van Utopia. Op zoek naar een plek voor jongeren trekken ze in 1969 bij toenmalig burgemeester Ed Meijer aan de bel. En volhardend vinden ze na drie, vier maanden eindelijk gehoor. Terwijl op de benedenverdieping van het voormalige zusterklooster in Elsloo de bejaar-

denbond activiteiten ontplooit, krijgt de bovenverdieping de bestemming jeugdthunk. Het jongereninitiatief moet worden geplaatst tegen de achtergrond van die tijd. Er wordt neergekeken op langharige en vermeend werkschuwe jongeren. Provoacties in Amsterdam. Studentenrevoltes in Parijs en andere universiteitssteden. Demonstraties tegen Amerika, de oorlog in

Vietnam. Opstand in Praag. Vrije seks. Dolle mina's. Overall democratiseringsprocessen, sociale onrust. Een wereld in verandering. Ook in Elsloo gedijt een revolutie van jongeren die zich afzetten tegen het in hun ogen autoritaire gezag. Eind 1969 wordt jongerenvereniging Utopia geboren. Die zal nog vele jaren (soms luidruchtig) van zich laten horen.